

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget 2011-12
SUU alm. del, endeligt svar på spørgsmål 161
Offentligt

MINISTERIET
SUNDHED
FOREBYGGELSE

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg

Dato: 29. februar 2012
Enhed: Sygehuspolitik
Sagsbeh.: SUMLAB
Sags nr.: 1114259
Dok nr.: 832940

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg har den 16. december 2011 stillet følgende spørgsmål nr. 161 (Alm. del) til ministeren for sundhed og forebyggelse, som hermed besvares endeligt. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Liselott Blixt (DF).

Spørgsmål nr. 161:

"Vil ministeren støtte en undersøgelse af det hensigtsmæssige i at indføre en frit lejede ret til nybagte forældre (som det kendes fra Tyskland)? Retten vil indebære, at nybagte forældre, der ikke ser sig i stand til at tage vare på deres spædbørns tarv, kan aflevere barnet til det nærmeste sygehus eller anden form for offentligt omsorgssted, således at barnet kan overdrages til ansvarlige voksne frem for at risikere at komme af dage på tragisk vis eller eksempelvis blive efterladt i ekstrem sårbar tilstand i en indkøbspose."

Svar:

Som det fremgår af det foreløbige svar på spørgsmålet af 10. januar 2012 er der indhentet bidrag til besvarelsen af spørgsmålet.

Sundhedsstyrelsen oplyser følgende om de faglige anbefalinger for støtte til udsatte og belastede gravide, som jeg kan henholde mig til:

"Af Sundhedsstyrelsens anbefalinger for svangreomsorg (2009) fremgår, at det anbefales at differentiere indsatsen på fire niveauer. Niveau 3 og 4 indebærer samarbejde med specialiserede institutioner og behandlingstilbud samt udvidet støtte og kontakt med sundhedsvæsen og socialforvaltning, når der er tale om særlig komplicerede problemstillinger af enten økonomisk eller familier karakter, ved svære psykiske/psykiatriske lidelser og alvorlige sociale belastninger.

Af bekendtgørelse nr. 1344 af 03/12/2010 § 16 fremgår, at kommunalbestyrelsen skal tilbydes en særlig indsats, herunder en øget rådgivning og bistand fra den kommunale sundhedstjeneste.

Der påhviler således såvel region som kommune særlige forpligtelser til at varetage omsorgen for udsatte og belastede gravide og sikre, at disse kvinder tilbydes den fornødne støtte i graviditeten, således at kvinden kan gennemføre en sund graviditet og vellykket fødsel og efterfølgende være i stand til at træffe de rette valg for sig selv og det nyfødte barn."

Ud over faglige anbefalinger er der i serviceloven en række bestemmelser, som har til formål at hjælpe vordende og nybagte forældre til at tage bedst muligt vare på deres nyfødte barn samt en pligt for det offentlige til at gribe ind,

hvis man bliver opmærksom på forhold, som kan bringe barnets udvikling eller sundhed i fare. Social- og Integrationsministeriet oplyser følgende om servicelovens bestemmelser, som jeg kan henholde mig til:

"Vordende samt nybagte forældre har allerede i dag mulighed for at henvende sig til kommunen for at bede om rådgivning, jf. servicelovens § 11, hvorefter kommunen er forpligtet til at tilbyde denne rådgivning til børn, unge og deres familier, som på grund af særlige forhold må antages at have behov herfor. Vordende eller nybagte forældre, der søger rådgivning efter § 11, stk. 1, skal kunne modtage denne anonymt og som et åbent tilbud. Hvis vordende eller nybagte forældre f.eks. ikke ser sig i stand til at tage vare på deres spædbarns tarv, har kommunerne således en generel forpligtelse til at yde gratis familieorienteret rådgivning til løsning af de vanskeligheder, som vordende eller nybagte forældre evt. oplever. Endvidere kan kommunalbestyrelsen, når det må anses for at være af væsentlig betydning for barnets særlige behov for støtte, tilbyde konsulentbistand til forældrene med hensyn til barnets forhold, jf. § 11, stk. 3.

Hvis det herudover vurderes, at et vordende eller nybagt forældrepar er i en situation, som vil kunne bringe et barns udvikling eller sundhed i fare, er rådgiveren forpligtet til at underrette kommunen herom. I disse situationer skal kommunen herefter vurdere, om forældre og barn kan have behov for yderligere støtte end rådgivning efter servicelovens § 11, jf. servicelovens § 50 og 52. Hvis vordende eller nybagte forældre således har problemer af en karakter, så det må antages, at der kan være behov for at iværksætte en indsats over for barnet umiddelbart efter fødslen, skal kommunalbestyrelsen foretage en børnefaglig undersøgelse af de vordende eller nybagte forældres forhold, jf. servicelovens § 50, stk. 1 og 8. Undersøgelsen af de vordende forældres forhold skal så vidt muligt gennemføres i samarbejde med forældrene selv, så deres egen opfattelse af problemerne og eventuelle forestillinger om, på hvilken måde disse kan afhjælpes, indgår i undersøgelsen.

En evt. afgørelse om støtte efter servicelovens § 52 og 52 a kan f.eks. gives i form af forskellige typer af støtte i hjemmet, og den kan være af pædagogisk karakter såvel som af praktisk eller økonomisk art mv. Endelig kan det i forbindelse med undersøgelsen også vurderes, om der er grundlag for en anbringelse af spædbarnet uden for hjemmet, jf. servicelovens § 52, stk. 3. I særlige tilfælde kan det endvidere vurderes, om der er grundlag for at iværksætte en adoption efter reglerne i adoptionsloven. I begge tilfælde forudsætter en sådan afgørelse en grundig vurdering af, hvorvidt en sådan foranstaltning er nødvendig af hensyn til barnets særlig behov for støtte og stabilitet i opvæksten m.v., samt om der af hensyn til barnets tarv evt. er grundlag for at iværksætte en sådan foranstaltning uden forældrenes samtykke, jf. servicelovens § 56 og adoptionsloven.

Endelig kan det bemærkes, at udsatte unge gravide og mødre i nogle tilfælde kan være tilbageholdende med at kontakte kommunen. Satspuljen finansierer derfor blandt andet projekter, der inddrager de frivillige foreninger i indsatsen for unge, sårbare mødre, fx via Mødrehjælpen eller familiehuse, så der i dag også er tilbud i civilsamfundsregi, som er målrettet denne gruppes behov for rådgivning og særlig støtte mv."

Vordende og nybagte forældre skal selvsagt give sig til kende for sundhedsvæsenet og/eller myndighederne, for at kunne benytte social- og sundhedsvæsenets tilbud. I de situationer, hvor et spædbarn efterlades kort tid efter fødslen, er der formentlig ofte tale om kvinder, som har gennemført både svangerskab og fødsel skjult, og som social- og sundhedsvæsenet derfor ikke har mulighed for at nå.

Der er ikke aktuelle planer om en undersøgelse af fordele og ulemper ved en ordning, som gør det muligt at aflevere sit spædbarn anonymt på eksempelvis et sygehus.

Med venlig hilsen

Pia Olsen Dyhr / Louise Borgstrøm